

Ventspils Augstskolas vadīšanas un attīstības koncepcija turpmākajiem pieciem gadiem

Manā skatījumā Ventspils Augstskolai turpmākajos piecos gados (2017.-2021.g.) ir jāturpina attīstīties par tādu augstākās izglītības un zinātnes institūciju, kas nodrošina augstas kvalitātes, konkurētspējīgas studijas un zinātniski pētniecisko darbību. Šīs attīstības rezultātā Ventspils Augstskolai ir jākļūst par vadošo izglītības un zinātnes centru ne tikai Kurzemes reģionā, bet Latvijā kopumā, kā arī jānostiprina atpazīstamība Baltijas jūras reģiona valstīs un Eiropā. Vadīšanas un attīstības koncepcija Ventspils Augstskolas virzībai uz kvalitātes zīmola augstskolu tālāk detalizētāk tiek iztirzāta šādos trīs darbības pamatvirzienos:

- 1) studiju pieejamība, internacionalizācija un sasaiste ar reālo dzīvi;
- 2) zinātnes un pētniecības komercializācija;
- 3) cilvēkresursu un finanšu resursu nodrošinājums.

Studiju darbs

Kvalitatīvu studējošo piesaiste ir viens no būtiskākajiem faktoriem esošo studiju virzienu attīstībai Ventspils Augstskolā. Lai nodrošinātu studējošo skaita pieaugumu, katrā augstskolas fakultātē nepieciešams detalizēts ikmēneša aktivitāšu plāns potenciālo studentu piesaistei. Jāturpina aktīva sadarbība ar Ventspils pilsētas un novada, Kurzemes reģiona vidējās un vidējās profesionālās izglītības iestādēm, piedāvājot interesentiem dažāda veida nodarbības augstskolā, tādējādi pakāpeniski piesaistot potenciālos studentus augstskolas videi. Potenciāls studējošo skaita palielināšanai gan datorzinātņu un elektronikas, gan pārējās studiju programmās noteikti ir meklējams Rīgas un Rīgas reģiona vidusskolās un tehnikumos, tādēļ svarīga ir regulāra saziņa ar šīm mācību iestādēm un dažādu tām paredzētu aktivitāšu organizēšana. Jāapsver iespēja mēnesi vai divus pirms studiju sākuma visiem interesentiem piedāvāt sagatavošanas kursus.

Ventspils Augstskolai jātiecas uz to, lai studijas būtu pieejamas visiem interesentiem. Tas nozīmē, ka kopā ar augstskolas fakultātēm izglītības nodrošināšanā aktīvi ir jāiesaistās Mūžizglītības centram, piedāvājot atbilstošus kursus gan tiem, kuriem nepieciešama pārkvalificēšanās, gan tiem, kuri dažādu apstākļu dēļ vēlas izmantot

klausītāja statusu, jo nevar pilnā apjomā uzsākt vai turpināt studiju programmas apgūšanu. Studiju pieejamību nodrošinās arī studiju formu dažādošana t.i. līdztekus pilna laika klātienes studijām noteiktās studiju programmās, piemēram, uzņēmējdarbības vadība, piedāvājot nepilna laika studijas. Studējošo piesaistei noteikti ir jāizmanto tālmācības iespējas, un atsevišķus studiju programmu kursus vai kursu daļas ir jāpiedāvā apgūt attālināti, izmantojot modernās tehnoloģijas.

Ventspils Augstskolā aktīvi jāturpina ārvalstu studentu piesaiste, kas sekmēs augstskolas vides internacionalizāciju un studējošo skaita pieaugumu augstskolā kopumā. Izmantojot augstskolā īstenoto esošo studiju virzienu programmu etalonsalīdzināšanu, būs iespējams noteikt, kādas izmaiņas studiju programmās jāveic, lai tās būtu konkurētspējīgas gan Latvijas, gan ārvalstu tirgos. Ārvalstu studējošo piesaistei jāizmanto gan līdz šim īstenotās studiju publicitātes metodes, tostarp dalība izstādēs, reklāmas, gan līdz šim vēl neizmantotas iespējas, piemēram, starptautiskas vasaras skolas organizēšana jauniešiem no 19 līdz 25 gadiem uzņēmējdarbībā, kosmosa tehnoloģijās vai tulkošanā sadarbībā ar partneraugstskolām Igaunijā un Lietuvā.

Eventuālai virzībai uz universitātes statusu Ventspils Augstskolai noteikti ir jāizveido doktorantūras programma inženierzinātnēs, kas sasaistītos ar kosmosa tehnoloģijām. Nākotnē veidojot jaunas, starpdisciplināras programmas noteikti ir jāveic padziļināta tirgus izpēte, lai būtu pārlicība par pietiekamu studējošo skaitu programmā.

Studiju kvalitātes nodrošināšanā būtiska loma ir fakultāšu studiju programmu padomēm, kas, pamatojoties uz studējošo atgriezenisko saikni un savu kompetenci, sniedz ieteikumus attiecībā uz kursu satura pilnveidošanu, mācību metožu dažādošanu un citiem jautājumiem. Ļoti svarīga ir ārējo ekspertu un, jo īpaši, augstskolas absolventu iesaiste studiju programmu padomēs. Studiju darba kvalitāti sekmēs intensīva absolventu dalība augstskolas studiju procesā, gan sniedzot vieslekcijas, gan nodrošinot ar prakses un eventuāli ar darba vietām uzņēmumos.

Visām studiju programmām noteikti ir jābūt sasaistei ar profesionālo vidi, izmantojot programmā paredzēto praksi, dodot iespēju studējošiem izveidot savus uzņēmumus. Studējošie noteikti ir jāmotivē nodarboties ar zinātni un pētniecību augstskolā esošajos zinātniskajos institūtos un centros.

Zinātne un pētniecība

Paralēli studiju darbam augstskolai ir jāturpina attīstīt Eiropas un pasaules līmeņa zinātņi un pētniecību, kas palīdzēs nodrošināt Ventspils Augstskolas atpazīstamību pasaulē. Starptautisko ekspertu teicami novērtētajam Ventspils Augstskolas Starptautiskajam radioastronomijas centram Irbenē tuvākā gada laikā ir jāpabeidz modernizācijas 3. kārtā un jāuzsāk zemfrekvences radioteleskopu lauka (LOFAR) stacijas izveidi, kas šobrīd veikto pētījumu diapazonu ļaus paplašināt ar tādām jomām, kā ģeodēziju, vides zinātnēm, meteoroloģiju, augsnes izpēti un citām. Strauji jāattīsta Viedo tehnoloģiju pētniecības centrs tādos modernos pētniecības virzienos, kā mašīnmācīšanās algoritmu un programmu izstrāde, datorredze, virtualizācija un mākoņdatošana. Līdzās pētījumiem dabaszinātnēs, inženierzinātnēs un kosmosa tehnoloģijās ir jāveic zinātniskā darbība ekonomikā un uzņēmējdarbībā ciešāk sadarbojoties Ekonomikas un pārvaldības fakultātei ar Uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības centru. Tuvākajā nākotnē būtu nepieciešams, lai šajā jomā ikgadu tiktu veikts un valsts mērogā tiktu prezentēts pētījums, kas skar Latvijas mājsaimniecību attīstību vai pētījums, kas skar depopulāciju reģionos un emigrācijas tendences. Tulkošanas un valodniecības jomās ir jāattīsta virziens, kas saistās ar modernām tehnoloģijām un programmatūrām, vienlaikus saglabājot tradicionālos, fundamentālos pētījumus tulkošanā un valodniecībā, kurus varētu veikt pie Tulkošanas studiju fakultātes izveidojamā Lingvistikas un tulkošanas laboratorijā.

Augstskolas zinātniski pētnieciskajā darbībā līdzsvaroti ir jāattīsta gan fundamentālo pētījumu, gan lietišķo pētījumu virzieni, kas nodrošinās pasaules līmeņa publikāciju izstrādi un publicēšanu starptautiskajos referatīvajos zinātniskajos žurnālos ar augstu citējamības indeksu. Augstskolas docētāju un zinātnieku dalība pasaules līmeņa konferencēs un sava veikuma atspoguļošana tajās sekmēs Ventspils Augstskolas atpazīstamību un veiksmīgu iekļaušanos starptautiskajā apritē.

Ventspils Augstskolai īpaši būtisks virziens ir zinātnes komercializācijas attīstība. Ventspils Augstskolas Starptautiskā radioastronomijas centra kā pilntiesīga partnera iekļaušanās Eiropas radioastronomijas novērojumu tīklā (EVN) paver augstskolai plašas iespējas dalībai Eiropas un pasaules pētniecības projektos, kā arī piesaistīt gan valsts

mēroga, gan globālus komerciālus pasūtījumus, kas saistīti ar kosmosa tehnoloģiju un inženierzinātņu infrastruktūras izmantošanu, tostarp pilnvērtīgu Ventpils Augstskolas prototipēšanas laboratorijas noslodzi. Viedo tehnoloģiju pētniecības centra veiksmīgā sadarbība ar Accenture, PlayGineering, Arbor Medical korporācija un citiem uzņēmumiem arī sekmēs pētījumu rezultātā izstrādāto produktu komercializāciju.

Zinātnes un pētniecības komercializāciju sekmēs arī Biznesa inkubatora iesaiste un popularizēšana studējošo vidū, stimulējot studentus dibināt un attīstīt savus uzņēmumus. Tuvākā gada laikā ir jāizveido biznesa akselerators, kas pieredzējušu, starptautiski pazīstamu mentoru vadībā piesaistīs jaunos zinātniekus un pētniekus no Latvijas un ārvalstīm, kuri spēs izstrādāt jaunus, ražošanai un īstenošanai gatavus un konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus.

Resursi

Nozīmīga loma Ventpils Augstskolas vadīšanā un attīstībā ir augstskolas nodrošinājumam ar resursiem, no kuriem visbūtiskākie ir cilvēkresursi un finansiālais nodrošinājums. Akadēmiskā un zinātniskā personāla ataudze ir jābalsta uz iekšējiem resursiem, sekmējot doktorantu iesaisti mācību un zinātniskajā darbā, lai pēc promocijas darba aizstāvēšanas tie turpinātu darbu docētāju, zinātnieku vai pētnieku statusā Ventpils Augstskolā. Struktūrvienību vadītājiem augstskolā pēc iepriekš izstrādātiem un apstiprinātiem kritērijiem regulāri vismaz reizi gadā ir jāveic darbinieku prasmju un kompetenču izvērtējums un jāsniedz ierosinājumi nepieciešamajām izmaiņām un uzlabojumiem. Darbiniekiem regulāri ir jāpiedāvā dažādi kvalifikācijas celšanas semināri un kursi, kas tiem nodrošinātu gan profesionālo, gan personīgo attīstību. Atbilstoši darbinieku kompetencei ir jāaktualizē veicamie uzdevumi un darba pienākumi, kā arī jāapsver veicamo pienākumu rotācijas iespējas. Līdztekus esošajiem darbiniekiem augstskolas attīstībai nozīmīgās pozīcijās ir jāpiesaista vairāki erudīti speciālisti no Latvijas vai ārvalstīm, piemēram, stratēģiskās attīstības direktors. Augstskolas vides internacionalizācijai un atpazīstamībai būtiska loma ir ārvalstu docētāju un pētnieku dalība mācību un zinātniskās pētniecības darbā.

Līdztekus valsts un Ventpils pilsētas pašvaldības nodrošinātajam finansējumam, finansējuma avotiem, kas saistīti ar valsts un starptautiskiem projektiem, Ventpils

Augstskolai būtiski ir jāpalielina ieņēmumi no maksas vietējiem un ārvalstu studentiem un pasūtījumiem, kas saistīti ar zinātnes un pētniecības komercializāciju. Nodibinot Ventspils Augstskolas Absolventu asociāciju ir jāizveido Absolventu stipendiju fondu, kas katru gadu ļautu piešķirt stipendiju vairākiem mācībās un sabiedriskajā dzīvē labākajiem studentiem.

Ventspils Augstskolas atpazīstamības veicināšanā jādomā par zīmola pārveidošanu un intensīvu publicitāti valsts un starptautiskajos mēdijos. Cieša sadarbība ar Ventspils pilsētas domi, uzņēmumiem, valsts un starptautiskajām institūcijām sekmēs augstskolas virzīšanos uz Eiropā atzītas universitātes statusu.

Kārlis Krēsliņš